

Saopštenje za javnost

Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, 10. 05. 2021. godine,

Sa radionica Zajedničkog koordinacionog tijela udruženja sudija i tužilaca u BiH u okviru projekta „Jačanje pravnih stručnjaka 2020“ i povodom otvaranja rasprave o prijedlogu „Reformskog projekta VSTV-a BiH za period 2021-2023. godine“

Integritet pravosuđa: slika u javnosti, moral i stručnost

Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u BiH je na radionici o integritetu pravosuđa razmatralo značaj moralnih i stručnih kriterija za imenovanje i napredovanje u službi i utjecaj medijske slike o pravosuđu koja se reflektira na integritet.

Učesnici radionice su saglasni:

- da su *moralne pretpostavke* izuzetno važne za pravosudnu funkciju, ali da postojeći sistem izbora i imenovanja ne osigurava najoptimalniju provjeru ispunjenosti ovog kriterija, tako da je kriterij etičnosti nosioca pravosudne funkcije u postojećim okvirima neupotrebljiv,
- da je kriterij *pripadnosti konstitutivnim narodima* krajnje problematičan i da je zbog toga neophodno osigurati transparentan uvid u pristup ovom kriteriju tako što bi se prilikom objave konkursa za poziciju u pravosuđu navodilo iz kojeg će se konstitutivnog naroda birati kandidat ili tako što će se ova pripadnost potpuno zanemariti u korist izbora najkvalitetnijeg kandidata,
- da je neophodno održati na snazi *sistem provjere prošlosti sudija i tužilaca* kao mjerodavan kriterij zbog toga što su u praksi izbora poznati slučajevi imenovanja sudija i tužilaca koji su pravomoćno osuđeni za krivično djelo kao što je, po ugledu na zemlje iz susjedstva, neophodno u proceduri izbora i imenovanja osigurati sigurnosne provjere za kandidate koji ostvare najveći broj bodova sa rang liste za poziciju u pravosuđu,
- da je neophodno uspostaviti strateški pristup u *odnosu sa medijima i javnošću* budući da on doprinosi transparentnosti koja je usmjerena na afirmiranje povjerenja javnosti u integritet pravosuđa, kao i zbog toga što je

primjetno pojednostavljivanje složenih pravnih pitanja i sklonost senzacionalističkom izvještavanju o radu pravosuđa što opet doprinosi stvaranju negativne slike o njemu,

- da su pojedinačni i izolovani primjeri *nedoličnog i neprimjerenog ponašanja* nosilaca pravosudnih funkcija osnov za medijsko generiranje negativne slike u javnosti o sudijama i tužiocima koja utječe na negativnu percepciju pravosuđa i na dovođenje u sumnju integriteta cjelokupne pravosude zajednice,

- da je nepochodno razmotriti opravdanost *sudijske suzdržanosti*, koja u situaciji izrazito negativne javne percepcije stvara utisak da se iza nje krije neprofesionalnost, nestručnost i neodgovornost pravosuđa i da u tom smislu treba raditi na profiliranju proaktivnog utjecaja nosilaca pravosudnih funkcija na javnoj distinkciji prema devijantnom ponašanju drugih kolega,

- da je u *medijskom tretmanu izabranih postupaka* primjetan nedostatak stručnosti i informisanost o toku krivičnog postupka, o sadržaju strogo formalnih procesnih odredbi koje se odnose na zakonitost pribavljenih dokaza i o mogućnosti njihovog korištenja u krivičnom postupku, uz štire informacije i zakašnjele reakcije pravosudnih organa.

Prijedlozi:

- Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca *predlaže* udruženjima i članstvu da rade na otklanjanju nedostataka iz procesa imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija tako što će zahtijevati da imenovanja budu transparentna i da se omogući učešće najšire stručne zajednice kako bi se osiguralo da se u procesu imenovanja osigura primjena objektivnih kriterija. Naš je zadatak da se interno i javno zalažemo za primjenu objektivnih kriterija na proces imenovanja i unapređenja sa isticanjem etičkih kriterija. Ovo bi predstavljalo snažan poticaj za profesionalno pravosuđe. Naš je prijedlog i zahtjev da se na najviše pozicije u pravosuđu ne biraju kandidati bez ili sa vrlo malo profesionalnog iskustva. Postojeći sistem je upravo omogućio strelovito profesionalno napredovanje takvih kandidata što u potpunosti obezvređuje profesionalni rad mnogih sudija ili tužilaca.
- Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca *predlaže* udruženjima i članstvu da se osmisli primjenljiv i prihvatljiv model rada službenika za odnose sa javnošću, eventualno, uz nadzor njihovog rada putem predsjednika (krivičnih) odjeljenja, kako bi se javnost na adekvatan način upoznala sa sudskim odlukama. Strateški pristup planiranju odnosa prema javnosti podrazumijeva edukaciju službenika za odnose sa javnošću i edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija, naročito njihovih rukovodilaca. Naš je prijedlog i zahtjev da članovi udruženja agilno i bez suzdržavanja javno reagiraju na devijacije u pravosuđu jer se na taj

način otklanja sumnja da je cjelokupno pravosuđe neprofesionalno, nestručno i neodgovorno.

- Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca *predlaže* da se pripremi i usvoji komunikacijska strategija u pravosuđu jer je to jedini način da se riješe uočeni problemi u komunikaciji sa javnošću i medijima. Naš je stav da VSTV mora odmah pristupiti pripremanju i usvajanju komunikacijske strategije koja bi bila osnov za utvrđivanje strategije svih organizacionih jedinica pravosuđa.
- Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca *podsjeca* udruženja i članstvo da je u proceduri izmjena postojećeg i priprema novog Zakona o VSTV-u i da udruženja ne smiju propustiti priliku da pripreme vlastite prijedloge. Naš je zadatak da pripremimo i formulišemo prijedloge udruženja koja djeluju u okviru Zajedničkog koordinacionog tijela i da imamo formulisane prijedloge u pogledu ovdje navedenih pitanja.

S poštovanjem,

Zajedničko koordinaciono tijelo udruženja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini